Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine
National Security and Defense Council of Ukraine
Odessa State University of Internal Affairs
Odessa Military Academy
National Academy of the Security Service of Ukraine
Odessa National Maritime University
National University of Water and Environmental Engineering
Institute of Criminal Law and Applied Criminology (Chisinau)
Siedlce University of Natural Sciences and Humanities
Gdansk University of Physical Education and Sport
Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation

International scientific conference

MARITIME SECURITY OF THE BALTIC-BLACK SEA REGION: CHALLENGES AND THREATS

December 23, 2021

Volume 1

IZDEVNIECĪBA BALTIJA PUBLISHING

2021

International scientific conference «Maritime security of the Baltic-Black sea region: challenges and threats» : conference proceedings, December 23, 2021, Vol. 1. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 428 pages.

ORGANISING COMMITTEE

Foreign members of the Organizational Committee:

Kanels Juris – PhD in polit., Rector of the Transport and Telecommunication Institute (the Republic of Latvia);

Buzhor Valerii Heorhiiovych – Doctor of Law, Professor, Rector of the Institute of Criminal Law and Applied Criminology, President of the Independent Criminological Association of the Republic of Moldova (the Republic of Moldova);

Stanisław Topolewski – Phd hab., retired Colonel, Prof., Siedlce University of Natural Sciences and Humanities, Director of the Institute of Security Studies (the Republic of Poland);

Skalski Dariusz – Dr. hab. Prof., Gdansk University of Physical Education and Sport (the Republic of Poland);

Vareikis Vygantas – Doctor of Humanities, Professor, Leading Research Fellow, Institute of Baltic Region History and Archaeology, Klaipėėda University (the Republic of Lithuania);

Petryk Artem – PhD in History, Senior Research Fellow, Institute of Baltic Region History and Archaeology of Klaipėėda University (Republic of Lithuania).

Ukrainian members of the Organizational Committee:

Kuznichenko Serhii Oleksandrovych – Doctor of Law, Professor, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Corresponding Member of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Rector of Odessa State University of Internal Affairs;

Prokofieva-Yanchylenko Dariia Mykhailivna – Doctor of Law, Honored Lawyer of Ukraine, Head of the Interdepartmental Research Center for Organized Crime at the National Security and Defense Council of Ukraine;

Kurovska Ilona Anatoliivna – PhD in Law, Senior Research Associate, Director of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine;

Rudenko Serhii Vasylovych – Doctor of Engineering, Professor, Rector of Odessa National Maritime University;

Kliat Yurii Oleksandrovych – PhD in Engineering, Colonel, Deputy Head of Odessa Military Academy;

Cherniak Andrii Mykolaiovych – Doctor of Law, Professor, Colonel, Rector of the National Academy of the Security Service of Ukraine;

Grygus Ihor Mykhailovych – Doctor of Medical Sciences, Professor, Director the Educational and Scientific Institute of Health Care of the National University of Water and Environmental Engineering;

Vikhliaiev Mykhailo Yuriiovych – Doctor of Law, Professor, Director of the Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.
The reference is mandatory in case of republishing or citation.

ISBN 978-9934-26-161-9 © Odessa State University of Internal Affairs, 2021

CONTENTS

WELCOME REMARKS
Сергій ГРИНЕВЕЦЬКИЙ **14**

THE STATUS OF INTERREGIONAL AND NATIONAL STRATEGIES FOR MARITIME SECURITY
Впровадження національної стратегії морської безпеки в контексті реалізації цілей сталого розвитку в Україні
Махначова Н. М. **16**

Стратегія морської безпеки в Україні
Пехник А. В. **18**

Деякі особливості національних стратегій морської безпеки
Сизоненко А. С. **21**

Покращення інформаційної логістики та підвищення загального рівня інформатизації портової діяльності
Степаненко В. О. **24**

Станції біологічного очищення стічних вод міста Одеси як джерела забруднення морського середовища
Тучковенко Ю. С., Сапко О. Ю. **28**

The impact of maritime threats in the Middle East on Baltic – Black Sea region's security
Cheban O. Ya. **32**

Деякі аспекти надання адміністративних послуг у сфері морського транспорту
Шатрава С. О., Джафарова О. В. **35**

MARITIME SECURITY COOPERATION OF THE BALTIC-BLACK SEA STATES
Співпраця держав з метою протидії незаконній міграції на морі
Дубенко О. М. **39**

Актуальні проблеми делімітації та співробітництва держав у межах виключної (морської) економічної зони Україні
Півторак Г. Ф. **43**

Безпекова політика взаємодії Туреччини в Чорному морі
Радовецька Л. В., Гасанов Муртеза Алі **46**

Регіональне та субрегіональне співробітництво як основні напрями морської політики України
Саєнко М. І., Костюк В. Л. **50**

Четверта промислова революція в Балтійсько-Чорноморському регіоні: сценарії розвитку та точки росту
Волонцевич Д. О., Скворчевський О. Є. **54**

The concept of Intermarium in processes of the development of Eastern Europe
Tishchenko O., Morozov M. **57**

MODERN MILITARY THREATS IN THE BALTIC-BLACK SEA REGION AND COUNTERMEASURES
Сучасні військові загрози на державному кордоні у Балто-Чорноморському регіоні
Бурбела С. В. **60**

Стратегія морської безпеки України в умовах сучасних загроз в Чорноморсько-Азовському регіоні. Шляхи розвитку військово-морських спроможностей
Неїжпапа О. Л. **63**

Проведення заходів цивільного захисту як елемент забезпечення національної безпеки України
Попович В. В., Яковчук Р. С., Ковальчук В. М. **67**

Systematic approaches to combating threats at sea
Rudenko S., Shumylo O., Kononova O., Baraboly K. **69**

INTERNATIONAL AND NATIONAL STATUTORY SUPPORT OF MARITIME SECURITY
Правове регулювання забезпечення захисту морського середовища в міжнародному та національному законодавстві України
Балобанов О. О. **73**

Міжнародні судові органи у забезпеченні морської безпеки (на прикладі справи № 2019-18 «Україна v. РФ»)
Бойко Інна Семенівна **77**

Правове регулювання боротьби з морським піратством на міжнародному рівні
Варинський В. О. **80**

Правові умови для функціонування органів державної влади Автономної Республіки Крим на перехідний період як «уряд АРК в екзилі»
Гданов І. Р. **84**

Особливості комплексного адміністративно-правового режиму морських портів України
Калаянов Д. П. **87**

Нормативно-правове регулювання безпеки мореплавства в Україні
Калаянова О. Д. **90**

Міжнародно-правові аспекти протидії транснаціональній організованій злочинності на морі
Кубаєнко А. В., Крижановська О. В. **94**

Організаційно-правовий механізм забезпечення морської безпеки в Україні: реалії сьогодення
Магновський І. Й. **98**

Дефініція позовної давності у морському праві
Маковій В. П., Медведенко Н. В. **101**

Проблематика порушень норм міжнародного права при затримці українських військово-морських суден «Бердянськ», «Нікополь» та «Яни Капу» в територіальних водах України
Менсо І. В., Купратий О. Г **105**

Окремі аспекти підготовки до служби у водній поліції Німеччини
Мошак Г. Г. **108**

Міжнародно-правове регулювання забезпечення морської безпеки
Мудрецька Г. В. **112**

Проблеми міжнародної уніфікації правил морських перевезень і розвиток законодавства України у цій сфері
Печений О. П. **116**

Кримінальна відповідальність за піратство (Ст. 446 КК України)
Плужнік О. І. **119**

Морська доктрина України як складова національної безпекової політики
Подковенко Т. О. **123**

Деякі проблеми відшкодування шкоди потерпілому
від морського піратства
Резніченко С. В., Резніченко Г. С. 126

Стратегія морської безпеки України: крізь призму
міжнародних стандартів
Рубан К. П. 129

Публічне адміністрування як складова системи
безпеки мореплавства
Славінська І. В., Ізбаш К. С. 133

Аналіз вітчизняного законодавства
у сфері охорони морських кордонів
Соловей О. М., Шевченко Н. Л. 137

Страхування судна у торговельному мореплавстві
як складник морської безпеки
Тарасенко Л. Б., Тарасенко В. Є. 140

Ґенеза правового регулювання безпеки мореплавства
в Азовському морі
Шурда В. І. 143

Про деякі питання нормативно-правового забезпечення
морської безпеки
Янчук Н. Д. 147

Проблеми дефініції «історичних вод» в міжнародному морському
праві та їх вплив на морську безпеку прибережних держав
Ярмакі В. Х. 151

**MARITIME SECURITY AND INTERNATIONAL
MARITIME ORGANIZATIONS**
Переваги водного транспорту в Україні: забезпечення безпеки
Бакумов О. С. 155

Визначення ступеня ризику як фактор безпеки в мореплаванні
Нестеров О. Ю., Загородня Ю. В. 158

Міжнародні морські організації та морський бізнес в країнах,
що розвиваються
Пренько Я. О. 161

Особливості міжнародної морської організації,
її основні функції і структура
Соркіна Д. К. **163**

ВизначенНя значимості факторів, які впливають на розхід повітря
в апаратах на стисненому повітрі під час підводного розмінування
Стрілець В. М., Соловйов І. І., Шевченко Б. С., Глущенко І. О. **165**

Морська безпека як фактор національної безпеки України
Царюк Ю. С. **169**

**THE ROLE OF LAW-ENFORCEMENT AGENCIES
IN ENSURING MARITIME SECURITY**
Fighting maritime crimes by the water police forces
Vasylenko O. V. **173**

Аналітична діяльність під час забезпечення морської безпеки
органами Національної поліції України
Заєць О. М., Проданець Н. М. **176**

Деякі питання криміналістичної підготовки легких водолазів
з метою участі в слідчих (розшукових) діях: досвід поліції США
Корнієнко М. В., Афонін Д. С. **180**

Територіальні підрозділи водної поліції як складова механізму
забезпечення національної безпеки України
Кузніченко С. О. **183**

Потенційні можливості безпілотних літальних апаратів (БпЛА)
в забезпеченні безпеки на морі, попередженні, виявленні, фіксації
та розслідуванні кримінальних правопорушень
Лісніченко Д. В. **186**

Особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності
Національної поліції України на морському транспорті
Луговий І. О. **189**

Місце Національної поліції України серед суб'єктів забезпечення
морської безпеки
Медведенко С. В. **192**

До питання про забезпечення безпеки морського порту України
Мирза С. С. **197**

Актуальні питання участі працівників Національної поліції України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки
Рудой К. М., Удренас Г. І. 200

Правове забезпечення підрозділами Національної поліції морської безпеки
Теслюк І. О. 204

Окремі питання морської безпеки в умовах тимчасової окупації територій України
Тетерятник Г. К. 206

Місце та роль підрозділів поліції на воді у структурі Національної поліції України
Хозлу І. К. 209

CURRENT STATE AND CHALLENGES OF MARITIME SECURITY OF PORTS OF THE BALTIC-BLACK SEA REGION
Основні засади дій керівників берегових об'єктів морського транспорту в екстремальних ситуаціях
Дулгер В. В. 212

Щодо питання відносно суб'єктів забезпечення безпеки морських портів в Україні
Коропатов О. М. 214

Безпека організації морських контейнерних перевезень
Надибська Оксана Ярославівна 218

Економічний складник забезпечення морської безпеки держав Балто-Чорноморського регіону
Очередько О. О., Маргарян А. А. 221

Екологічний моніторинг забруднень Керченської протоки
Синящик В. Ф., Харламова О. В., Сажка А. Ю. 224

Актуальні завдання щодо вирішення сучасних загроз безпеки морських портів
Федічев А. В., Вітек М. Ю. 228

Гібридні загрози морській безпеці
Филипенко А. О. 232

ACTIVITIES OF STATE ARMY UNITS IN MARITIME SECURITY

Морська охорона Державної прикордонної служби України – історія та сучасність
Заборовський В. В. 236

The role of mercenaries in the Black Sea basin
Soroceanu I. 240

FIGHT AGAINST MARITIME TERRORISM, SMUGGLING, AND ILLEGAL DRUG TRAFFICKING

Боротьба з тероризмом, контрабандою та незаконним обігом наркотиків на морі
Білих І. В. 244

Окремі питання правового забезпечення протидії морському тероризму у національному законодавстві
Братель С. Г. 246

Контрабанда та порушення митних правил в Україні
Денисова А. В. 248

Поєднання у теоретичному концепті «боротьба із тероризмом на морі» елементів концепції антитерористичної безпеки населення
Комісаров О. Г., Беньковський С. Ю. 251

Щодо системи антитерористичної підготовки в Україні
Кудінов С. С. 255

Деякі проблемні питання боротьби з контрабандою на морських шляхах Чорноморського басейну
Кузніченко О. В. 260

Морський тероризм як загроза судноплавству
Мельник О. М., Корякін К. С., Окулов В. І., Пуляєв І. О., Щенявський Г. С. 263

Незаконний обіг наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів: сучасні проблеми кримінально-правової доктрини та законодавства
Меркулова В. О., Домброван Н. В. 266

Співвідношення понять тероризму на морі та морського піратства
Ніколаєв О. Т., Бахчеван Є. Ф. 271

Організована злочинність як загроза морській безпеці
Прокоф'єва-Янчиленко Д. М. **275**

Терористичні акти на морі як загроза міжнародній безпеці
Стукаліна О. В. **279**

Контрабанда наркотиків на морі як форма
транснаціональної злочинності
Щурат Т. Г. **283**

RESPECT FOR SEAFARERS' RIGHTS
AS A COMPONENT OF MARITIME SECURITY
Механізми мінімізації ризиків потрапляння моряків
у ситуації торгівлі людьми
Берендєєва А. І. **286**

Дотримання прав моряків в умовах пандемії COVID-19
Павлєга О. С **290**

Особливості дотримання прав моряків в умовах пандемії COVID-19
Свинаренко Ю. П., Мідловець Е. А. **295**

PARTICULARITIES OF TRAINING
AND RETRAINING OF MARITIME SECURITY OFFICERS
Професійна освіта як складова державної морської політики
Балтаджи П. М. **298**

Онлайн-ресурси для підтримання уваги та мотивації на заняттях
Братель О. М. **302**

Особливості кадрового забезпечення підготовки фахівців
з морської безпеки у секторі безпеки і оборони
Каракуркчі Г. В., Голда М. А., Шутов О. О. **305**

Актуальні питання підвищення кваліфікації працівників поліції на воді:
досвід Донецького державного університету внутрішніх справ
Мердова О. М. **306**

Ship names in English language teaching for marine safety workers
Nasakina S. V. **309**

Психологічна готовість працівників служби морської безпеки
до професійної діяльності
Пасько О. М. **310**

Сучасні методи навчання працівників морської безпеки
Перетяка Н. О. 314

INTERRELATION OF MARITIME SECURITY AND ECONOMIC, ENVIRONMENTAL, FOOD, INFORMATION, AND ENERGY SECURITY OF THE BALTIC-BLACK SEA STATES
Тероризм та незаконний обіг зброї як фактори загроз
для критичної інфраструктури у Причорноморському регіоні
Бабенко А. М., Борисова О. О. 318

Формування Україною умов у забезпеченні екологічної безпеки
в Балто-Чорноморському регіоні
Бірюков В. В. 322

Екологічне інвестування в сфері морської безпеки: окремі аспекти
Журавель А. В. 326

Особливості кримінальних правопорушень, вчинених
у виключній (морській) економічній зоні
Кушнарьова О. Б. 330

To the question about developing a new robustness index
for multi-objective optimization problems
Rajabzadeh M., Mohammadnejad D. A., Zaloga V. O.,
Mohammadpour O. M., Makui A. 333

Використання технологічних рішень під час виробничої інтеграції
в системі «порт – індустріальний парк»
Перепічко М. Е., Самойловська В. П. 337

Maritime security and cyber security: current challenges and threats
Petrenko K., Styopochkina I. V. 340

Продовольча безпека – важлива складова морської безпеки
Пилипенко Л. М., Верхівкер Я. Г.,
Мирошніченко О. М., Доценко Н. В. 344

Аналіз моніторингу інформаційних джерел Одеської області
Санакуєв М. Г. 348

Вплив морської безпеки на економічну безпеку держави
Сластьоненко О. О., Мілімко Л. В. 350

Аналіз взаємозв'язку системи «екологічна безпека – безпека
мореплавства»
Стаднік В. Ю., Тихомирова Т. С. 353

Розробка методів підвищення продуктивності перевантажувального обладнання в портах Чорноморсько-Балтійського басейну з метою забезпечення економічної сталості країн регіону
Стрельцов П. М., Немчук О. О., Легецька І. П. 355

Використання презумпцій у міжнародному нормативному забезпеченні морської безпеки
Суханова Д. С. 358

Окремі аспекти забезпечення морської безпеки та кібернетичної безпеки України
Форос Г. В. 361

Об'єкти права інтелектуальної власності як складова національної безпеки держав Балто-Чорноморського регіону
Харченко Вадим Борисович 364

Захист довкілля як складник морської безпеки: правовий аспект
Шуміло О. М. 368

COUNTERING MARITIME ILLEGAL MIGRATION, HUMAN EXPLOITATION AND TRAFFICKING
До питання незаконного перевезення мігрантів на шляхах морського сполучення
Березовенко Л. С. 372

Боротьба з такими проблемами як нелегальна міграція, експлуатація та торгівля людей на морі
Данилова І. О. 374

Запобігання втягненню моряків у перевезення нелегальних мігрантів
Ковальова О. В. 378

Проблемні аспекти правового регулювання нелегальній міграції, експлуатації та торгівлі людьми на морі
Лифар О. М. 381

Оптимізація взаємодії оперативних підрозділів з іншими суб'єктами під час виявлення та розслідування торгівлі людьми у морському просторі
Мельнікова О. О. 384

Протидія торгівлі людьми та нелегальній міграції на морі
Стерненко Я. М. 388

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОРСЬКОЇ БЕЗПЕКИ ТА КІБЕРНЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Форос Ганна Володимирівна
кандидат юридичних наук, доцент,
т.в.о. завідувача кафедри кібербезпеки
та інформаційного забезпечення,
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна

В умовах сьогодення провідні держави світу та суспільство в цілому все більшою мірою покладаються і, відповідно, залежать від безперешкодного функціонування п'ятого простору – кіберпростору, під яким пропонується розглядати сукупність взаємопов'язаних інформаційних ресурсів, баз та банків даних, програмного забезпечення, що обробляються в комп'ютерних та телекомунікаційних мережах і пов'язані з ними інфраструктурі, разом з об'єктами, що підпадають під їх контроль та управління.

Захист інтересів держав та громадян в кіберпросторі стає життєво важливим завданням, яке перетворює безперешкодне використання

інформаційно-телекомунікаційних мереж на питання безпеки й оборони. Потенційна небезпека може загрожувати системам державного та військового управління, об'єктам морської безпеки, економіки та промисловості.

Кіберпростір є ідеальним місцем для вчинення безкарного злочину. Як зазначає американський журнал «The Economist», кіберпростір – це п'ятий регіон воєнних дій, після землі, моря, повітря та космосу [1].

Так, на думку, Шеломенцева В. П систему кібернетичної безпеки (система кібербезпеки) слід розглядати як сукупність спеціальних суб'єктів забезпечення кібернетичної безпеки, засобів та методів, що ними використовуються, а також комплекс відповідних взаємопов'язаних правових, організаційних та технічних заходів, що ними здійснюються [2, с. 300].

Саме побудова дієвої системи забезпечення кібернетичної безпеки, як і забезпечення морської безпеки, вимагає від державних органів України чіткого визначення державної політики у цій сфері та випереджального реагування на динамічні зміни, що відбуваються у світі в сфері забезпечення національної безпеки. При цьому, вибір конкретних засобів і шляхів забезпечення будь якої безпеки України, будь-то інформаційної, екологічної, морської або безпеки, обумовлюється необхідністю своєчасного вжиття заходів, адекватних характеру і масштабам реальних та потенційних загроз життєво важливим інтересам людини і громадянина, суспільства і держави.

Якщо розглядати організаційне забезпечення системи кібербезпеки, то слід вказати, що це цілеспрямована діяльність суб'єктів забезпечення кібербезпеки, що пов'язана зі:

– створенням і впорядкуванням (розвитком) організаційних структур, найбільш доцільних для забезпечення безпеки у кіберпросторі;

– впорядкуванням (налагодженням) процесу управління у сфері забезпечення безпеки у кіберпросторі, забезпеченням найліпших умов для прийняття та реалізації відповідних управлінських рішень.

Організаційне забезпечення системи кібербезпеки характеризується місцем і роллю спеціальних суб'єктів (відповідних державних органів та їх спеціалізованих підрозділів), їх функціями, повноваженнями, а також підставами, умовами і напрямами їх взаємодії при здійсненні заходів із забезпечення безпеки у кіберпросторі.

Згідно законодавству, координація діяльності у сфері кібербезпеки як складової національної безпеки України здійснюється Президентом України через очолювану ним Раду національної безпеки і оборони України. Національний координаційний центр кібербезпеки як робочий орган Ради національної безпеки і оборони України здійснює координацію та контроль за діяльністю суб'єктів сектору безпеки і оборони, які забезпечують кібербезпеку, вносить Президентові України пропозиції щодо формування та уточнення Стратегії кібербезпеки України.

В Європейському Союзі у зв'язку з розумінням важливості проблеми кібербезпеки в 2004 році було створено Європейське агентство з мережевої та інформаційної безпеки, місією якого є допомога Спільноті в забезпеченні особливо високого рівня мережевої та інформаційної безпеки; допомагати Комісії, державам-членам та бізнес-спільнотам у виконанні вимог мережної та інформаційної безпеки, у тому числі нинішнє та майбутнє законодавство Спільноти. Основними завданнями агентства є інформування громадськості про нові віруси, атаки хакерів і проблеми з безпекою інформаційного простору Європи, а також розслідування епідемій електронних вірусів і електронних атак [3].

Особливо підкреслюється, що ENISA не збирається відігравати роль кіберполіцейських, оскільки для силових операцій є інші структури, а послужить консультативним органом, що надає посильну допомогу як у затриманні злочинців, так і в запобіганні вчиненні злочинів. Агентство планує розробляти і розповсюджувати навчальні посібники, а також проводити навчання персоналу інформаційним ризикам і способам захисту даних. Планується і проведення науково-дослідницької роботи в галузі захисту інформації

Що стосується організаційного забезпечення морської безпеки, то як вказує секретар Ради національної безпеки і оборони Олексій Данілов, вона має будуватися на принципах внутрішньої інтегрованості та міжнародного співробітництва. За його словами, морська безпека посідає важливе місце у системі національної безпеки держави, і розробка відповідної стратегії є одним з ключових завдань Зокрема морська безпека України має розглядатися в контексті безпеки Балто-Чорноморського регіону та міжнародної морської безпеки. Агресивні дії РФ в Чорному та Азовському морях несуть загрозу не лише нашій безпеці.[4].

Саме морська безпека спрямована на підтримання стану захищеності інтересів особи, суспільства і держави від загроз піратства, тероризму та актів незаконного втручання в морську галузь. Також до об'єктів морської безпеки слід віднести людські і матеріальні ресурси та заходи, які призначені та застосовуються для захисту суден, їх екіпажів, вантажу, портових засобів і інфраструктури морських торговельних портів.

Проведений аналіз наукової та спеціальної літератури, дозволив прийти висновку, щодо тісного взаємозв'язку морської та кібернетичної безпеки. Так, на 4-й Всесвітньому саміті з безпеки портів, що генеральний секретар ІМО Кітак Лім окремо наголосив на важливості та необхідності неухильного дотримання та виконання вимог Міжнародного кодексу з охорони суден і портових засобів (Кодекс ОСПЗ), особливо в час появи нових загроз, в тому числі кібератак.

Таким чином, ми можемо говорити, що саме кіберпростір перетворився в п'ятий вимір ведення війни, крім суші, моря, повітря і космосу. Загальносвітовою є стійка тенденція зростання числа кібернетичних атак на важливі об'єкти національних інфраструктур іноземних країн, що призводило й призводить до завдання шкоди державам через спотворення

та витоки важливої для них інформації, блокування виробничих процесів на стратегічних об'єктах. Зазначене зумовило зміну зовнішньополітичних доктрин провідних ядерних країн світу, згідно з якими кібератаки прирівнюються до військових дій та передбачають можливість завдання воєнних ударів у відповідь. У розвинених країнах кібербезпека і стратегія кібероборони – важлива складова забезпечення миру. Найбільше в цій сфері досягли успіху США і Ізраїль, де є підрозділи кібервійськ.

Література:

1. Україна та США стали першими у списку жертв кібератак // Канал 24, 2015. URL: Режим доступу: http://24tv.ua/ukrayina/ukrayinata_ssha_stali_pershimi_u_spisku_zhertv_kiberatak (Дата звернення 13.12.2021)

2. Шеломенцев В. П. Сутність організаційного забезпечення системи кібернетичної безпеки України та напрями його удосконалення // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). Київ: Міжвідом. наук.-дослід. центр з проблеми боротьби з організ. злочинністю, 2012. № 2 (28). С.299-309

3. Аналітична записка щодо Законопроекту «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України». URL: Режим доступу: www.inau.org.ua/download.php?bd189ae6a731113f59c7d7fcacf193f3

4. Стратегію морської безпеки України обговорили на засіданні робочої групи в Апараті РНБО. URL: Режим доступу:https://www.ukrinform.ua/rubric-polytics/3312859-strategiu-morskoi-bezpeki-ukraini-obgovorili-na-zasidanni-robocoi-grupi-rnbo.html